

Atıf (cite): Uysal, Bilal (2025). Sözlüklerde Tanımları Güncelleme Sorunu: Çağdaş Örneği, *Disiplinler Arası Dil Araştırmaları Dergisi*, Sözlüklerde Tanımlama (Anlamlandırma) Sorunları Özel Sayısı, 483-491. doi: 10.48147/dada.1731807

Sözlüklerde Tanımları Güncelleme Sorunu: Çağdaş Örneği¹

Bilal UYSAL²

Sözlüklerde Tanımları Güncelleme Sorunu: Çağdaş Örneği

Öz

Dilde her sözcük bir varlık, kavram, durum, duygu vb. karşılamak üzere vardır. Yeni durumlara göre ya yeni sözcükler türetilir ya da mevcut sözcüklere yeni anlamlar yüklenir. Bazı sözcüklerin anlamı kullanım sürecinde değişebilir. Türkçede *çağdaş* sözcüğü önce “aynı çağda yaşayanlar” için kullanılırken, günümüzde *modern* anlamını da kazanmıştır. Türkçe sözlüklerdeki madde başlarında *çağdaş* sözcüğü “aynı çağda yaşayan” şeklinde açıklanmıştır. Batı dillerinde “aynı çağda yaşayanlar için *contemporary* (çağdaş) sözcüğü kullanılmaktadır. Bu sözcük, İngilizce sözlüklerde yalnızca isim türü altında tanımlanırken sözcüğe *çağdaş* anlamının verildiği görülmektedir. Örneğin sıfat türünde ele alındığında sözcük için madde başında “şu anda var olan veya gerçekleşen ve bu nedenle modern görünen” tanımı yapılmakta, ikinci maddede ise “aynı döneme ait olma, aynı çağı paylaşma” anlamı verilmektedir. Bu sözcük, isim türünde ele alındığında ise sıfat biçiminde verilen tanımların sırası değişmektedir. Kısacası sözcüğün bugün yaygın kullanılan *modern* anlamına, isim türü için yapılan tanımlarda değinilmediği görülmektedir. Buna karşın GTS’de *çağdaş* sözcüğünün her iki anlamı da sıfat olarak alınmıştır. Madde başında “aynı çağda yaşayan” anlamı, ikinci maddede modern anlamı belirtilmiştir. KAL ise sözcüğün isim türünü ilk maddede, sıfat türünü ikinci maddede belirtmiştir. KAL’deki tanımlar İngilizce sözlüklerle paralellik göstermektedir. Bu yönüyle *çağdaş* sözcüğünün İngilizce sözlüklerdeki *modern* anlamındaki sıfat (adjective) kullanımlarıyla Türkçe sözlüklerdeki madde başlarının uyumadığı, ancak 2. Anlam olarak verilen sıfat kullanımlarının benzer olduğu görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Sözlük, Tanımlama, Çağdaş, İsim, Sıfat

The Problem of Updating Definitions in Dictionaries: The Contemporary Example

Abstract

In language, every word exists to denote a certain entity, concept, state, emotion, or the like. In response to new circumstances, either new words are coined, or new meanings are attributed to existing words. The meanings of some words may change over the course of their usage. In Turkish, the word *çağdaş* (contemporary) was initially used to refer to “those living in the same era,” but in *modern* usage, it has also acquired the meaning of “modern.” In Turkish dictionaries, *çağdaş* is generally defined under the entry as “living in the same era.” In Western languages, the word contemporary is used to convey the same meaning. While this word is defined only under the noun type in English dictionaries, it is seen that the word is given its *çağdaş* (contemporary) meaning. When examined as an adjective, contemporary is first defined as “existing or occurring at the same time and therefore appearing modern,” while the second definition typically refers to “belonging to the same period; sharing the same age or era.” However, when the word is treated as a noun, the order of these adjectival definitions is altered. In short, it can be observed that the modern sense of the word, which is widely used today, is not included in the definitions provided under the noun category. In contrast, the Güncel Türkçe Sözlük (GTS) lists both meanings of *çağdaş* as adjectives: the primary definition refers to “living in the same era,” and the secondary one denotes “modern.” The Kubbealtı Lugatı (KAL), on the other hand, lists the noun form first and the adjective form second. The definitions provided in KAL are consistent with those found in English dictionaries. From this perspective, it can be concluded that the adjectival use of *çağdaş* in the sense of “modern” in English dictionaries does not align with the primary definitions in Turkish dictionaries, although there is a notable similarity in the secondary adjectival meanings presented.

Key Words: Dictionary, Definition, Contemporary, Modern, Noun, Adjective.

Makale Türü: Araştırma

Paper Type: Research

¹ Bu çalışma Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sözlükbilimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (SÖZMER) tarafından 11.06.2025 tarihinde düzenlenen Uluslararası Dil Araştırmaları Sempozyumu’nda sözlü olarak sunulan bildirinin gözden geçirilmiş hâlidir.

² Doç. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi ABD, buysal@aku.edu.tr,

1. Giriş

Nesilden nesile aktarılan dil, toplumun kültürel ve tarihsel birikimini yansıtır. Dil; oldukça dinamikdir, bu nedenle dil, dinamik yapıyı yansıtan her dönemi adeta fotoğraf karesi gibi çekip dondurur. Bu nedenle zamanla meydana gelen değişimin izleri sözcüklerde ve onlara yüklenen anlamlarda görülebilir. Dilin temel yapı taşını sözcükler oluştur. Onlarca anlamı yansıtmak için farklı şekiller alan, zamanla dönüşen sözcükler, dilin canlılığının en önemli göstergesidir. Sözcüklerin de gelişim ve dönüşümleri zaman içinde devam etmektedir. Sözcüklerin tanım ve anlamlarına ulaşmak için başvurulacak temel kaynaklar sözlüklerdir. Dinçer Bahadır (2021, s. 66), sözlüklerin okurlarıyla sürekli bir etkileşim içinde olduğunu belirterek, sözlük çalışmalarının dilde zamanla oluşan değişiklikleri yansıtmak ve yeni sözcükleri eklemek için düzenli bir çaba gerektirdiğini ifade etmiştir. Sözlükler, bir dile ait söz varlığının anlam dünyasını çeşitli yöntem ve açılardan yansıtmaya çalışır.

Sözlükleri bir sistem içerisinde inceleyen sözlükbilim ise dili tanımlamayı, standartlaştırmayı, farklı diller arasındaki etkileşimi ortaya koymayı amaçlamakla birlikte sözlüklerdeki madde başlarının yapısı, nitel ve niceliksel özellikler, sözlük tanımlarının türü gibi problemleri ele almaktadır (Usta, 2010, s. 96). Gökter Genç'er'e (2019, s. 34) göre bilim dili ile doğal dilin ayrıldığı hususlarda bazı sözlükbilimsel sorunlar ortaya çıkmakta ve genel amaçlı sözlüklerde bu anlamsal ayırım noktalarının aktarılıp aktarılamayacağı, tanımlara nasıl yansıtılacağı sorunları oluşmaktadır. Doğru (2011, s. 133) ise Türkçe sözlüklerde sözlükbilimcilerle sözlük yazarlarının karşılaştığı önemli güçlüklerden birinin eşadlı sözcüklerin tanımlanması olduğunu ve bu zorluğun eşadlı sözcüklerle ilişkili yeni sözcüklerin tanımlanmasında da görüldüğünü belirtmektedir.

Bir sözcüğün aynı dil üzerine hazırlanmış çeşitli sözlüklerde farklı bağlam ve nüanslarla tanımlandıkları³ görülmektedir. Bunlardan biri de *çağdaş* sözcüğüdür. İngilizce karşılığı *contemporary* olan *çağdaş* sözcüğü hem dilsel hem de kültürel anlamda çeşitli kavram alanlarını yansıtmaktadır. Bu sözcüğün farklı dillere ait sözlüklerdeki tanımları, dilin evrimi ve kültürel yansımaları açısından incelenmeye değerdir.

Bu bağlamda yapılan çalışmalar genellikle tek bir dil veya sözlükle sınırlı kalmış, karşılaştırmalı analizlere yeterince yer verilmemiştir. Bu durum, farklı dillerdeki sözlük tanımlarının karşılaştırılmasına yönelik bir boşluk olduğunu göstermektedir. Sözcüklerin hem yerel hem uluslararası sözlüklerde tanımlanış şekillerini analiz edip karşılaştırmalar yapmak,

³ Tanım yöntemleri hakkında geniş bilgi için bk. Dinar 2021.

sözcüğün kapsam alanına dair farklı veriler sunar. Aynı sözcüğün farklı tanımlamalarını incelemek sözcüğün kullanım alanları, karşıladığı manalar, arka planındaki düşünce alt yapısına dair geniş bir bakış açısı oluşturmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, Türkçe ve İngilizce sözlüklerde *çağdaş/contemporary* sözcüklerinin tanımlarını karşılaştırarak, anlamlandırmadaki öncelik durumunu ve kullanım farklılıklarını ortaya koymaktır. Bu karşılaştırma, dilbilim ve sözlükbilim alanlarına katkı sağlamayı hedeflemektedir. “Sözlüklerde ‘çağdaş/contemporary’ sözcüğünün tanımları arasında ne gibi farklılıklar bulunmaktadır?” sorusu araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktadır.

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır.

2.2. Verilerin Toplanması

Araştırma doğrultusunda *çağdaş* sözcüğüne odaklanılmış, farklı sözlükler incelenmiştir. Sözcüğün çeşitli tanımlarına ulaşmak için Türkçe sözlüklerle beraber İngilizce sözlükler de çalışmaya dahil edilmiştir. Bu bağlamda Türkçe sözlüklerden *Güncel Türkçe Sözlük* ve *Kubbealtı Lugatı*’ne, İngilizce sözlüklerden *Cambridge* ve *Oxford Öğrenici Sözlüğü*’ne bakılmıştır. Ulaşılan veriler karşılaştırmaya tabi tutularak hangi açılardan benzerlik ve farklılık gösterdikleri ortaya konmuştur. Sözlüklerin belirlenmesinde kullanım alanlarının yaygınlığı, İngilizce sözlüklerin tanım çeşitliliklerine ulaşılması amacıyla İngiliz ve Amerikan İngilizcesini yansıtmaları dikkate alınmıştır. Bu doğrultuda belirlenen *Cambridge* sözlüğü İngiliz İngilizcesine, *Oxford* sözlüğü ise Amerikan İngilizcesine yönelik hazırlanmış sözlüklerdir. Çalışmanın odaklandığı *çağdaş/contemporary* sözcüğü, sözlüklerde taranırken ele alındıkları sözcük türlerine göre de analiz edilmiştir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Veriler, dört farklı sözlük kullanılarak toplanmıştır. Bunlar: *Güncel Türkçe Sözlük* (GTS), *Kubbealtı Lugatı* (KAL), *Cambridge Sözlük* (CS) ve *Oxford Öğrenici Sözlüğü* (OLS).

3. Bulgular

Aşağıda *çağdaş/contemporary* sözcüklerinin çeşitli sözlüklerdeki tanımlarına yer verilmiştir. Ayrıca tanımların ele alındığı sözcük türlerine de yer verilmiştir.

GTS:

1. çağdaş / sıfat

“Aynı çağda yaşayan; çağcıl, gündeş, asri, muasır.”

2. çağdaş / sıfat

“Bulunulan çağın anlayışına, şartlarına uygun olan; çağcıl, uygarca, asri, modern.”

Çağdaş sözcüğü GTS’de, madde başında “aynı çağda yaşayan” şeklinde tanımlanmış ve türünün sıfat olduğu belirtilmiştir. *Modern* anlamını karşılayan tanım ise ikinci maddede yapılmış ve türü yine sıfat olarak verilmiştir.

KAL:

1. çağdaş / isim

“Aynı çağ içinde olan şeylerin veya aynı çağda yaşayan kimselerin her biri, hem-asır.”

2. çağdaş / sıfat

“İçinde bulunduğumuz çağda yaşayan veya olan, muâsır, modern, asrî.”

Çağdaş sözcüğü KAL’de, madde başında “aynı çağda yaşayan” şeklinde tanımlanmış, türünün ise isim olduğu belirtilmiştir. Sözcüğün *modern* anlamını karşılayan tanımı ise ikinci maddede yapılmış ve türü GTS’de olduğu gibi sıfat olarak verilmiştir.

CS:

1. contemporary / adjective

“Şu anda var olan veya gerçekleşen ve bu nedenle modern görünen.”

Sözlükte *çağdaş* sözcüğünün eş anlamlısı olarak verilen sözcükler ise sırasıyla şunlardır: *Modern, güncel, en yeni, son teknoloji, ileri teknoloji.*

2. contemporary / adjective (of the same period) / adjective

“Aynı döneme veya geçmişte belirli bir döneme ait.”

Sözlükte *çağdaş* sözcüğünün sıfat olarak verilen ikinci anlamı için eş anlamlı sözcük yerine bu anlamla ilgili olduğu belirtilen şu sözcükler sıralanmıştır: *anakronizm, kronolojik, eş zamanlı.*

3. contemporary / noun

“Başka biriyle aynı dönemde yaşayan biri.”

“Sizinle aynı yaşta olan bir kişi.”

İngilizce sözlük CS’de *çağdaş* sözcüğü üçüncü maddede isim olarak verilmiş ve sırayla yukarıdaki tanımlar yapılmıştır. Diğer maddelerden farklı olarak üçüncü maddedeki isim tanımı için eş anlamlı veya ilgili sözcükler verilmemiştir.

OLS:

1. contemporary / noun

“Bir başkasıyla aynı zamanda yaşayan veya yaşamış olan kişi, özellikle de yaklaşık aynı yaşta olan kişi.”

1. contemporary / adjective

“Şimdiki zamana ait.” (synonym-modern)

2. aynı zamana ait (biri/bir şey ile) çağdaş.

“Aynı zamana ait (biri/bir şey ile) çağdaş.”

Bir başka İngilizce sözlük OLS’de *çağdaş* sözcüğü isim ve sıfat türünde ayrı ayrı verilmiştir. İsim türünde tek maddede “başkasıyla aynı zamanda yaşayan” tanımı verilmiş, sıfat türündeki anlamı ise ayrıca tanımlanmıştır. Sıfat olarak *modern* anlamı ilk maddede tanım ve eş anlamla birlikte verilmiş, “aynı zamana ait” anlamı ikinci maddede gösterilmiştir.

4. Sonuç ve Öneriler

Çağdaş sözcüğü GTS’de iki farklı anlamıyla tanımlanmıştır. İlk maddede “aynı çağ, zamanı paylaşan insanlar” anlamı verilmiş, ikinci maddede ise “içinde bulunulan çağın anlayışına, şartlarına uygun; çağcıl, uygar, modern” anlamı verilmiştir. Diğer sözlüklerden farklı olarak GTS’de *çağdaş* sözcüğünün her iki anlamının da tür olarak sıfat olarak verildiği görülmektedir, bu durum, GTS’yi diğer sözlüklerden ayırmaktadır.

Çağdaş sözcüğü KAL’de ise GTS ve OLS ile paralel olarak sözcüğün madde başı tanımında “aynı çağda yaşayan” anlamıyla verilmiştir. Bu sözcük için KAL’de, GTS’den farklı olarak madde başı tanımının türünün isim olduğu belirtilmiştir. Bu tanımın isim türünde verilmesi İngilizce sözlüklerden CS ve OLS’nin tanımlarıyla uyusmaktadır.

CS’de sözcüğün madde başı tanımı için *modern* anlamı verilmiştir. Bu durum İngiliz İngilizcesini yansıtan CS’yi diğer sözlüklerden ayırmaktadır. Çünkü Amerikan İngilizcesini yansıtan OLS ve Türkçe sözlüklerden GTS ile KAL’de ilk maddede sözcüğün “aynı çağda yaşayan” anlamına yer verilmiştir. CS’de ise sözcüğün sıfat olarak belirtilen *modern* anlamının ilk sırada verildiği, sözcüğün bu anlamının öncelendiği görülmektedir. Diğer sözlüklerde ilk sırada verilen “aynı çağda yaşayan” tanımı ise CS’de üçüncü maddede isim türüyle yer almıştır. Bu durum özellikle elektronik sözlüklerin zamanında güncellenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. “Tanım güncellemede en önemli ve fakat kimi zaman göz ardı edilebilen başlık maddebaşlarının anlam sırasındaki değişikliklerdir. Çok anlamlı maddebaşlarında karşımıza çıkan bu durum, kullanıcı memnuniyeti açısından birinci sırada gelir” (Boz, 2020, s. 12). Bu çalışmada ele aldığımız *çağdaş* sözcüğünde olduğu gibi şayet çokanlamlılık söz konusu ise ilk madde temel anlamı verir, temel anlam sözcüğün ilk anlamıdır. Sonraki maddeler sözcüğün zamanla kazanmış olduğu yan anlamlarıdır. Ancak temel anlam zamanla

değişebilir, bu değişikliğin elektronik sözlüklerde ivedilikle yapılması mümkündür. “Sözlük hazırlayıcıları, dilde meydana gelen değişiklikleri yakından takip etmeli, iyi tarama yapmalı ve alan araştırmalarına önem vermelidirler. Aksi halde sözlüklerin kalitesinin düşeceği, yanlış bilgilendirmeye neden olacağı ve hayatın gerisinde kalacağı bir gerçektir” (Boz, 2009, s. 157).

OLS’de sözcüğün isim ve sıfat türündeki tanımları ayrı başlıklarla ele alınmıştır. İsim türündeki tanımı KAL ve CS ile örtüşmektedir. Sıfat türündeki başlığa bakıldığında ise *modern* anlamının ilk maddede tanım ve eş anlama birlikte verildiği görülmektedir. İkinci maddede ise sözcüğün “aynı zamana ait” anlamı verilmiştir. İkinci maddedeki bu anlamın da “sıfat” kategorisinde gösterilmesi GTS tanımlarındaki sözcük türleri ile örtüşmektedir. Çünkü GTS’de sözcük iki maddeyle tanımlanmış ve bu maddelerde farklı anlamlara değinilmişti. Bu iki farklı anlamın da sıfat türünü karşıladığı belirtilmişti. Bu yönüyle OLS ve GTS tanımlarıyla benzerlik göstermektedir.

Sözlüklerin sözcük tanımlarında anlam sırası ve tür farklılıkları göstermesi, bir tutarlılık olmadığını ortaya koymaktadır. Bu durum eserlerin hedef kitlesine göre şekillenmiş olabileceğini veya sözlük yazarlarının tercih farklılıklarını göstermektedir. *Çağdaş* sözcüğü, zaman dilimi veya dönem anlamına gelen “çağ” köküne “birlikte olan, aynı özelliği taşıyan” anlamını katan “+daş” eki getirilerek oluşturulmuştur. Örneğin “yoldaş” (aynı yolda olan), “meslektaş” (aynı mesleği icra eden) gibi. İngilizce sözcük kökenine bakıldığında da benzer durumla karşılaşılmaktadır. Çünkü çağdaş anlamını karşılayan “contemporary” sözcüğü Ortaçağ Latince “contemporarius”ten gelmektedir. Sözcük, Latince com “ile, birlikte” (bkz. con-) + temporarius “zamanın”, tempus “zaman, mevsim, zamanın bir kısmı” sözcüklerinin birleştirilmiş hâlden türemiştir (Etymology dictionary, 30.05.2025).

Çağdaş sözcüğü her iki dilde de morfolojik olarak “aynı çağda olma” durumunu yansıtsa da zamanla anlam genişlemesi yaşayarak “modern, günümüze uygun, yenilikçi” anlamlarını da karşılar hâle gelmiştir. Sözlük tanımlarında madde başı tercihlerindeki farklılıklar, bir sözcüğün temel anlamının zamanla ikincil anlam konumuna gerileyebildiğini göstermektedir. Bu durum, sözcüklerin anlamlarının zaman içinde değişip genişleyebileceğini ve farklı bağlamlarda farklı anlamlar kazanabileceğini ortaya koymaktadır.

Çalışma sonucunda şu önerilerde bulunulabilir:

- Karşılaştırmalı sözlük çalışmaları artırılmalı, elbette dillerin arka planında kültürel farklılıklar var, bu nedenle en azından genel veya evrensel nitelikli sözcüklerin tanımlarında, evrensel standart sağlanmaya çalışılmalıdır.

- Sözlük kullanıcılarının da sözlük hazırlamada rol alabildiği bir döneme girmiş bulunmaktayız. Sözlüklerin çevrim içi versiyonlarında kullanıcıların öneri sunmasına, geri bildirimde bulunmalarına imkân tanıyan bir sistem oluşturulabilir. Bu sayede, sözcüğün toplumdaki kullanım biçimi, alanı ve yaygınlığı tespit edilerek güncellenmesine katkıda bulunulabilir. “Basılı sözlüklerden e-sözlüklere geçilen bu zaman diliminde, birçok değişim

arasında, özellikle sözlük kullanıcısı edilgen durumdan etken duruma geçmiştir” (Boz, 2015, s. 41).

- Tanımlar verilirken sözcük türü ve tanımlara uygun açıklayıcı örnek sayısı artırılmalıdır.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Bu makale için etik kurul izni alınmasına gerek yoktur. Araştırma ve yayın etiğine uygun hareket edilmiştir.

Yazarların Makaleye Olan Katkıları

Makale tek yazarlıdır.

Destek Beyanı

Araştırma herhangi bir kurum veya kuruluş tarafından desteklenmemiştir.

Çıkar Beyanı

Makale tek yazarlıdır. Herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

Kaynaklar

- Boz, E. (2009). Çağdaş Türkçe Sözlüklerde Çokanlamlı Madde Başlarındaki Anlamaların Sıralanma Sorunu: ‘Klasik’ Örneği”. *Turkish Studies* (4/8), 146-158.
- Boz, E. (2015). Kullanıcı ve Sözlük İlişkisi. *Erdem İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi* (69), 41- 52.
- Boz, E. (2020). Çevrimiçi genel sözlüklerde tanım. *Dilbilim Dergisi - Journal of Linguistics* (34), 1-14.
- CAMBRIDGE DICTIONARY. (2025). Contemporary. CAMBRIDGE DICTIONARY web sitesinden 29 Mayıs 2025 tarihinde <https://dictionary.cambridge.org/tr/s%C3%B6zl%C3%BCk/ingilizce/contemporary> adresinden erişildi.
- Dinar, T. (2021). Sözlükte Tanım, *Prof. Dr. Sadettin Özçelik Armağanı*, Ankara: Gazi Kitabevi Yayınları.
- Dinçer Bahadır, Ş. (2021). Sözlüğün Ruhu (Sözlüğün Ne Olduğu Üzerine Kısa Bir Deneme). *Diyalektolog Ulusal Sosyal Bilimler Dergisi* (27), 61-69. <http://dx.doi.org/10.29228/diyalektolog.51627>
- Doğru, F. (2011). Türkçe Sözlüklerde Eşadlı Sözlükbirimlerden Türemiş Sözlükbirimlerin Tanımlanması Sorunu. *Dil ve Edebiyat Araştırmaları* (4), 133-173.
- ETYMOLOGY DICTIONARY. (2025). Contemporary. ETYMOLOGY DICTIONARY web sitesinden 28 Mayıs 2025 tarihinde <https://m.egwwritings.org/en/book/14732.521718#21762> adresinden erişildi.
- Gökter Genç, B. (2019). Türkçe Sözlük’teki Analitik Tanımlar Üzerine: Doğal Tür Sözcükleri. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türkoloji Dergisi* 23(1), 28-44.
- GÜNCEL TÜRKÇE SÖZLÜK. (2022). Çağdaş. GÜNCEL TÜRKÇE SÖZLÜK web sitesinden 29 Mayıs 2025 tarihinde <https://sozluk.gov.tr/> adresinden erişildi.

KUBBEALTI LUGATİ. (2024). Çağdaş. KUBBEALTI LUGATİ web sitesinden 29 Mayıs 2025 tarihinde <https://lugatim.com/s/%C3%A7a%C4%9Fda%C5%9F> adresinden erişildi.

OXFORD LEARNER'S DICTIONARY. (2025). Contemporary. OXFORD LEARNER'S DICTIONARY web sitesinden 29 Mayıs 2025 tarihinde <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/> adresinden erişildi.

Usta, H. İ. (2010). Sözlükçülük ve Sözlük Araştırmacılığı, *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 92-101.

Extended Summary

Language, as a living and evolving system, transforms along with society. One of the most affected aspects of this transformation is word meaning. However, over time, due to new social, technological, or cultural developments, some words may gain new meanings or undergo semantic shifts. In this context, the study aims to compare the definitions of the words "çağdaş" (in Turkish) and "contemporary" (in English) in various dictionaries to reveal prioritization and differences in usage. The study also aims to contribute to the fields of linguistics and lexicography. The central research question is: "What kind of differences exist in the definitions of the word 'çağdaş/contemporary' in dictionaries?" In this regard, how the word "çağdaş" is defined in Turkish and English dictionaries, in which word classes it is categorized, and how the order of meanings varies are key areas of investigation. The study employs qualitative research methods, specifically document analysis. Data were collected from Turkish and English dictionaries and then compared to identify similarities and differences. In selecting the dictionaries, their widespread usage and accessibility were taken into account. From Turkish dictionaries, the Güncel Türkçe Sözlük (GTS) by the Turkish Language Association and the Kubbealtı Lugatı (KAL) were chosen. For English dictionaries, in order to reflect both American and British English, the Cambridge Dictionary (representing British English) and the Oxford Learner's Dictionary (reflecting American English) were analyzed. The focus word "çağdaş" / "contemporary" was examined according to the word classes under which it is categorized. In Turkish, the word "çağdaş" is widely used today in the sense of "modern." However, in most Turkish dictionaries, it is primarily defined as "living in the same era," with "modern" listed as a secondary meaning. For instance, GTS includes both meanings and classifies them under the adjective category. The first definition is "living in the same era," and the second is "modern." On the other hand, KAL defines "çağdaş" first as a noun and then as an adjective, showing a closer alignment with the English dictionaries. In English, dictionaries such as OLS and CS define "contemporary" in a similar structure. In KAL and OLS, the meaning "people of the same era" is categorized as a noun, while the meaning "modern" is listed as an adjective. In CS, "modern" is the first definition under the adjective category, while "of the same era" appears third, also as a noun. The separation of definitions by word class is more distinctly structured in English dictionaries. For instance, in OLS, the adjective and noun meanings are given under separate headwords. This kind of structuring is also reflected in KAL. The difference in ordering and categorization in dictionary entries reveals a lack of standardization and suggests that these decisions may be influenced by the target audience and intended use of the dictionary. These variations in meaning order and word class representation are not merely technical issues—they are deeply linked to the sociological, cultural, and pragmatic aspects of language. Many studies tend to focus on single-language or single-dictionary analyses, and comparative dictionary studies remain limited. Analyzing and comparing how a word is defined in both local and international dictionaries offers valuable insights into the scope and evolution of the word's usage. Etymologically, the Turkish word "çağdaş" is derived from "çağ" (period of time) and the suffix "-daş" (companion or shared characteristic). It shares structural similarities with

words like “yoldaş” (comrade) and “silahdař” (companion-in-arms). Its English counterpart, “contemporary,” comes from the Medieval Latin contemporarius, a combination of com (“together”) and temporarius (“of time”), from tempus (“time”). In both languages, the word originally reflected the idea of “sharing the same time,” but over time it expanded to also mean “modern” or “suited to the present.” However, how well this shift is reflected in dictionary definitions remains unclear. Moreover, the differences in meaning order and part-of-speech assignments can affect how language users interpret and understand a word. Based on these findings, the study presents several recommendations. Firstly, more comparative dictionary studies should be conducted to develop a more holistic and consistent approach to defining words across languages. Secondly, online dictionary platforms could include feedback sections where users can suggest updates or report current usage patterns. This would allow for more dynamic updates and better tracking of real-life language use. Increasing the number of illustrative examples alongside definitions would also be beneficial for both language learners and experts. Lastly, clearly specifying and standardizing the part of speech in dictionary entries could help prevent confusion. In conclusion, this analysis of the word “çağdaş” reveals how semantic change is reflected in dictionaries and highlights the importance of prioritization, word class labeling, and contextual clarification in lexicography.